

Disketten

DIS-Västs medlemstidning

Nr 1 År 2024

**Artikeln om Båtsmännen på Stråvalla
fortsätter i detta nummer**

DIS-Väst

DISKETTEN, Medlemstidning för DIS-Väst en regionförening till DIS, Föreningen för datorhjälp i släktforskningen
Org nr: 857208-8691
www.dis-vast.o.se
Adress:
c/o Ylva Amberntsson
Persikogatan 126, 426 56 Västra Frölunda

Innehåll

Ordförande har ordet	2
Redaktörens spalt	2
Arkiven, de fysiska, berättar	3
Båtsmännen på Stråvalla, fortsättning från föregående nr. Carl Gustavsson Weddig och Lars Christensson	4
En lördagsutflykt till Vara	7
Kusligheter i decembermörkret	8
Hallands Släktforskarförening	8
Släktforskningens dag den 20 januari 2024	9
Årsmöte i Disväst	9
Medlemsinformation	10

DISKETTEN

ISSN 1404-0387

Ansvarig utgivare: Ylva Amberntsson
Redaktör: Christina Claeson
E-post: redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Redaktionen förbehåller sig rätten att ändra eller lägga till i texterna. Tidningen redigeras i InDesign. Texterna mailas som Word-dokument eller som en textfil, bilder i jpg-format.
Omslagsbild: Flygbild över Stråvalla från cirka 1960. Affären i nedre vänstra hörnet. Rikstväan/Gamla E6 går vågrätt genom bilden.

Ordförande har ordet

Nu känns det att våren är på väg, snödropparna och vintergäcken har börjat blomma i rabatten. Och det är årsmöten i alla föreningar man är med i, som tur är de flesta via Zoom nuförtiden annars är det svårt att hinna med. När tidningen är klar så har vi haft vårt årsmöte. Släktforskardagar har det varit lite här och var. Vi själva testade på att låta helt nybörjare få en introduktion till släktforskning, mycket uppskattat av de 24 personer som fick komma till oss i Mölndal. Vi fick två nya medlemmar den dagen. Framöver kommer det att bli en tur med Spår-vägssällskapet Ringlinien och Crime Walks, anmälan till detta kommer senare.

Önskar er en härlig vår med mycket släktforskning och planer för sommarens utflykter till förfädernas boende m.m.

Er ordförande Ylva Amberntsson

— Redaktörens spalt —

Nytt år och nya utmaningar. Inga nyårslöften men en hyfsat tom kalender, i alla fall i slutet av våren. Det är intressant att se hur många spännande aktiviteter som erbjuds för den som är intresserad av släktforskning i olika former. Många möten och liknande går numera på ZOOM och där finns ju möjligheten att spela in dem, och lyssna i efterhand, praktiskt och bra! Annars så är det mest jobb, 40 timmar i veckan

och ett och annat program på TV som lockar, just nu är "Muren" en favorit, de i panelen är så skickliga, att kunna få fram ett korrekt svar på ingen tid alls är en konst. En och annan bok har också hunnits lästs under helgerna. Den nya boken "Släktforskning i Göteborg" av Mikael Hoffsten och Lars Olof Löf läses i små stycken, det är mycket fakta som presenteras i boken, och för den som antingen bor i Göteborg, eller som har släkt härifrån är det en mycket användbar bok. Mer lättsmält är "Göteborgska kuriositeter" av Lars Fredén. Många platser som presenteras i boken har jag inte tänkt på, eller sett, 21 år i Göteborg till trots. Perfekt att bläddra i och använda som utgångspunkt för promenader i Göteborg med omnejd.

Arkiven, de fysiska, berättar

Föreningen Varbergs museum bjöd in till visning av Hallands Kulturhistoriska museums depå i Varberg. Ett 20-tal intresserade trängdes på dagens andra visning. Mycket intressant att dels se alla fina föremål (eftersom de är c:a 150000, så blev det så klart bara en liten del vi fick se). Men minst lika intressant att höra hur man hanterar föremålen. Sedan ett år pågår flytt av textilsamlingen från Varbergs Fästning till kontrollerad miljö i depån. Om jag minns rätt c:a 8000 föremål, alla paketeras individuellt, fryses i en vecka, tas fram, fotograferas, indexeras och läggs i ett förvar med rätt miljö. Ett jättejobb. Några saker som jag fastnade för:

Itera-cykeln, även om den producerades i Vilhelmina ska den så klart ha en plats i Varberg, Sveriges cykel-centrum.

En fantastisk detalj från ett nyinkommet skåp från Lindberg kyrka

Så passa på när ditt lokala museum bjuder in, man går inte missnöjd hem!

Martin Johnsson

Mängder av kistor

Manusstopp för Disketten nr 2 2024 är den 30 april 2024.
Skickas till redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Hälsningar Redaktören

Båtsmännen på Stråvalla, fortsättning från föregående nr.

Carl Gustavsson Weddig och Lars Christensson

1783 antogs en ny båtsman vid namn Carl Gustavsson Weddig, född 1763. I samband med antagningen fick Carl ny mundering - jacka, byxor, skor, strumpor, skjorta och hatt. 1790 fick han återigen skor och strumpor. Carl bodde inte i Kärra utan var inhyst i Anders Jonsgård i By i Stråvalla. Carl Weddig var båtsman fram till 1794, men rymde från Karlskrona vid uppföring och går inte att spåra vidare. Roten förklarades vakant. 1787 bodde Lars Christensson född 1745, änkeman från Idala, som inneboende hos båtsmansänkan Brita Larsdotter i hennes stuga Hafsberg i Kärra. Lars Christensson antogs som reservbåtsman/fördubblingsbåtsman och gifte sig 1789 med båtsmansänkan Brita. Giftermålet kan ha varit ett villkor för antagningen som båtsman. Sådana villkor var inte ovanliga. Lars halvuxna döttrar Stina och Ingrid bodde periodvis också i stugan.

Lars Christensson hade otur och avled i Karlskrona ca 1790, i slutet av Gustav III:s ryska krig. Det framgår inte om han dog i strid eller om han dog av sjukdom. Men 1790 låg 14 av 43 båtsmän i Norra Hallands båtsmanskompani sjuka, antingen i Karlskrona eller i Stockholm, så en inte helt otrolig gissning är att han dog av sjukdom. Lars Christenssons död, eller snarare bouppteckningen efter hans död, daterad oktober 1791, ställde till med stor kalabalik därhemma. Det visade sig att han testamenterat all sin lösa egendom till sina tre döttrar Stina, Börta och Ingrid. Stugan skulle änkan och alla barnen bo i gemensamt. Testamentet hade Lars Christensson låtit skriva 19 september 1789 då han blev kallad till Karlskrona. Lars änka Brita var inte nöjd med uppdelningen och vägrade underteckna den. Orsaken till Lars Christianssons testamente kan man bara spekulera i. Kanske var förhållandet mellan Brita och styv-

döttrarna så dåligt att Lars på något sätt måste säkra deras framtid.

När Brita blivit änka efter förste mannen Anders Pärsson Weddig upptogs stugan de bodde i - Hafsberg - till fyra riksdaler i bouppteckningen daterad 18 juni 1782. I den nya bouppteckningen hade värdet stigit till fem riksdaler. Det framgår att till stugan hörde förstuga och hårbärke (hebbar), samt två små lador. Att den överhuvudtaget togs upp i bouppteckningarna pekar på att det inte var rotens stuga utan Britas och Lars egen. Stugan ska ha legat ungefär på den plats, vid gamla landsvägen genom Stråvalla, där den nu nedlagda speceriaffären ligger. Stugans husgeråd var mycket enkelt. Där fanns bland annat ett bord, ett skåp och några stolar, väv och spinnrock, baktråg, lertallrikar och en spegel. Britta bodde kvar i stugan med döttrarna Ollur och Lissken och deras familjer. De blev allt fattigare och fick så småningom tigga. Kanske hade de fått lösa ut Lars Christenssons döttrar från huset. Sista gången Hafsberg nämns i sockenstämmoprotokollen är 1850. Då beviljades Brittans svärson, änkingen Per Larsson, fattigunderstöd, bestående av korn, potatis och bönor.

Lars Jönsson Weddig, som mest vistades i Norvåra

1794 - 1798 var båtsmanstjänsten vakant. 1798 tillträdde Lars Jönsson Weddig från Norvåra, född 1767, som obefaren vid tillträdet. 1810 står han i samband med tjänstgöring i Karlskrona 16 maj till 20 november detta år som sjövan och 1816 betecknades han som befaren. Enligt båtsmansrullan var han född i Elfsborgs län. Han var gift med Anna född 1762 och i början av tjänstgöringen bodde de, åtminstone officiellt, i Stråvalla socken. Men enligt kyrkböckerna vistades de mestadels i Norvåra i Värö socken.

I början hade båtsmansfamiljen inte tillgång till egen stuga i Stråvalla utan bodde inhysta hos Jöns Gunnesson och Britta Jönsdotter i By. 1813 bodde familjen, enligt husförhörslängden, i en egen stuga vid Kärra nr 1. Trogligtvis var denna stuga ett nybyggt båtsmanstorp, det första egentliga båtsmanstorp i Stråvalla. Detta båtsmanstorp var beläget strax söder om gatehuset Hafsberg.

Rotebönderna var nog inte alltid så lätta att ha att göra med. 1803 fick Lars Jönsson på båtsmanskompaniet begära att få ut sina inestående rättigheter. Klagomål framfördes också från andra båtsmän i kompaniet både på torpens underhåll och på svårigheter att få rotebönderna att ordna skjuts till uppsamlingsplatserna. Lars Jönsson verkar inte ha trivts så bra som båtsman. 1802 begärde han att få utgå, men detta ströks senare över i rullorna, vilket tyder på att han ångrat sig eller blivit övertalad att stanna. Men 23 augusti 1807 hade han tydligen fått nog av militärlivet. Då rymde han från Karlskrona men återkom 19 september igen. Det står inget i rullorna om straff. Kanske blev straffet lindrigt eftersom han självmant återvände, men helt utan straff blev han nog inte. Att rymningen hade något med de pågående Napoleonkrigen att göra är inte helt otroligt. Detta var en påfrestande tid för båtsmän och soldater. Utkommendingarna var många, och Lars Jönsson var inte den ende båtsman som rymde. Av Veddige sockens båtsmän rymde två. Att stämningen i flottan var dålig visade sig också genom att flera båtsmän arresterades för våldsverkan.

De ordinarie rotebåtsmännen räckte inte till i dessa tider. I Stråvalla utkommenderades 1812 två förstärkningsmanskap från Elfsborgs län. Den långa krigsperioden avslutades

med den nye kronprinsen Carl XIV Johans erövring av Norge. Flera båtsmän rymde redan i Göteborg. I Norge dog bland andra båtsmännen från Hanhals och Förlanda. Men Lars Jönsson Weddig lyckades klara livhanken och 1814 var kriget slut. De båtsmän som kom tillbaka från kriget var säkert välkomna i stugorna med sina berättelser. Martin Andersson, född 1860 i Lindome, berättar i Folkminnesarkivets uppteckningar att han hört från båtsmän, som varit med i Carl XIV Johans norska krig, att den svenska flottan gick så nära Fredrikshalds fästning att granaterna från fästningen regnade över skeppen. En båtsman vid namn Flinck kastade tillbaka en granat från sin båt och fick medalj för detta. Medaljen ska han sedan ha sålt för ett halvstop brännvin. 1824 - efter 25 års tjänstgöring - avskedades Lars Jönsson på grund av dålig syn och hörsel. Han var vid avskedandet välfärdig. Familjen flyttade då för gott till Norvåra. Stråvallaborna ville inte ha mer med honom att göra, eftersom han nu bodde i Värö socken och mestadels hade vistats där redan under tiden som båtsman i Stråvalla. Lars Weddig dog 1851 och hans hustru Anna 1850. I Värö sockenstämmoprotokoll står de som mottagare av fattigunderstöd under flera år på 1840-talet.

Bengt Olsson Weddig och Andreas Nilsson Weddig

1825 tog Bengt Olsson Weddig från Veddige över som båtsman i Stråvalla. Bengt Olsson, född 1799 kom från Ljungby till Veddige och flyttade därifrån vidare till Stråvalla 1830. Bengt var gift med Christina Börjesdotter född 1799. Bengt och Christina gifte sig i december 1825 i Veddige. Familjen kom att bo i Kärra, säkerligen i det nya båtsmanstorpet, även om bostaden i husförhörslängderna betecknades som en backstuga. Bengt enrullerades som obefaren båtsman och dog 10 augusti 1834 i Göteborg. Det är oklart hur han dog. Efter Bengts död flyttade Christina och dottern Anna Britta, född 1828, tillbaka till Veddige.

Efter Bengt Olssons död 1834 tillträdde Andreas Nilsson Weddig, född 1811, som båtsman. Även han var obefaren när han antogs, märkligt nog med tanke på att hur många sjövana kustbor som det borde ha funnits att välja mellan. Andreas var dräng i Kärra innan han blev båtsman. 1833 gifte han sig med Thalena Christiansdotter som tjänade i Skattagården nr 4. Det var praktiskt för Bengt att ha en hustru när han blev båtsman, eftersom en båtsman hade svårt att klara sig ensam. Någon måste ju ta hand om torpet under alla repetitionsövningar. Thalena var sex år äldre än Andreas, men det var inget ovanligt vid denna tid. Kanske kunde det rentav vara en fördel för en soldathustru, som måste ha god vana vid arbete både inomhus och utomhus, att inte vara helt ung. Båtsmansparet fick snart barn, men flera av dem dog redan som små.

Det har inte gått att få fram så mycket från rullorna om Andreas. Men i kyrkböckerna och sockenstämmoprotokollen finns en hel del att hämta. 1839 flyttade Andreas till Bolg nr 1 medan hustrun Thalena flyttade till torp nr 1 i Åkraberg tillsammans med sin son Carl Johan. I samband med att paret flyttade isär fick Andreas genomgå kyrkoplikt, medan Thalena slapp undan detta. Den som fick genomgå kyrkoplikt vid denna tid hade i regel begått ett sedlighetsbrott. Kanske hade Andreas varit otrogen mot Thalena, som valde att flytta till Åkraberg, i stället för att följa Andreas till Bolg. Vid Skattagården bodde Thalena och sonen som inhysta hos en torpare, men från och med 1841 står de som lösdrivare.

Vid flytten till Bolg 1839 var Andreas inte längre båtsman. 1845 fick han socknens tillstånd att bygga en egen stuga vid Bolg till sig och sin familj. Redan innan flytten till den nya stugan i Bolg hade familjen återförenats. Sonen Nils August föddes 1842 och 1846 föddes Bernander. Andreas Nilsson Weddig stod nu i kyrkböckerna som arbetskarl. Man skulle kunna tro att familjen, liksom de flesta båtsmansfamiljer slutade sina dagar som utfattiga. Men så var

inte fallet här. När Andreas Nilsson Weddig, som han kallade sig även efter båtmanstiden, dog 1878 vid 67 års ålder uppskattades boets behållning i bouppteckningen till 1314 riksdaler och 89 öre. Framför allt bestod behållningen av fordringar på flera invånare i Bolg, By och Kjellstorp. Andreas och hans hustru hade tydligen lyckats få ihop pengar genom att låna ut mot ränta, något som var vanligt vid denna tid, men inte så vanligt bland före detta båtsmän. Förmodligen hade de börjat utlåningen i liten skala, men genom sparsamhet kunnat utöka den. De hade kanske fått arva grundplåten. Thalena var bonddotter. Av kontanta penningar fanns i stugan tio riksdaler kvar vid bouppteckningen. Stugan, tillsammans med ladugård av sten, uppskattades till 100 riksdaler. Möbleringen var ganska spartansk. Man kan nästan se stugan framför sig med sin enkla inredning bestående av en omålad ståndsäng, ett målat skrin, fem gamla stolar, två mindre speglar, ett omålat skåp och ett omålat bord. Det fanns även byttor, mjölkpannor, vattenspann, stekpanna, bolster, dynor och lakan, lerfat och omaka tallrikar, tio omaka kaffekoppar, knivar, gafflar, lerkrukor och fem brännvinsglas.

I bouppteckningen finns även alla Andreas Nilsson Weddigs kläder uppräknade. Han ägde en gammal blå rock med tillhörande byxor - vilket var högsta mode på 1700-talet men troligen ganska omodernt vid tiden för hans död - två gamla tröjor, tre gamla västar, två par gamla byxor, ett par hängslen, ett par gamla kalsonger och ett par glasögon. Glasögonen kom säkert väl tillpass när alla reverser skulle skrivas. Ende överlevande sonen Carl Johan Andreasson - som inte kallade sig Weddig - flyttade 1880, samma år som modern Thalena dog, till Amerika med sin familj.

Andreas Jönsson Weddig - båtsman som bedrev lönnkrog

Andreas Nilsson Weddig efterträddes som båtsman 1838 av Andreas Jönsson Weddig, född i Norvåra 1813.

Föräldrarna bodde i en backstuga under fattiga förhållanden. Andreas antogs 1838 som obefaren båtsman, men står 1864 i rullorna som sjövan. Han var då 50 år gammal och hade tio år kvar till avsked på grund av ålderdom. Andreas Jönsson var gift med Johanna Nilsdotter, född 1806 i Lahall som dotter till en sockensko-makare och senare bosatt i Norvåra. Andreas och Johanna hade fem barn tillsammans - Johan Bernt, Carl Johan, Britta Lena, Nils August och Anna Johanna. Barnen fick ta arbete som drängar och pigor från slutet av tonåren. Andreas Jönsson försökte också dryga ut inkomsten genom att bedriva lönnkrog i sin stuga. Detta anmäldes han för 1842. Äldste sonen Johan Bernt blev dräng i nr 1 By, men övriga barn emigrerade alla till Amerika under åren 1870 - 71.

Andreas hustru Johanna Nilsdotter dog 1870 av ålderdom. Samma år gifte Andreas om sig med Maria Larsdotter från Kärå by, född 1825. Vad som fick Maria att gifta sig med den 12 år äldre Andreas är svårt att säga. Men Maria var redan 45 år gammal och född i en backstuga, så friarna stod förmodligen inte i kö. Andreas förblev båtsman till 1874, då roten blev vakant efter att Andreas avskedats på grund av ålderdom. 1877, då en ny båtsman skulle ta vid, fick Andreas och Maria flytta till Löftabro. Familjen försörjdes delvis genom fattigunderstöd. Andreas dog 1885 av lunginflammation och Maria dog 1892. Vid Andreas död fanns inte mycket att ärva. Som tillgångar upptogs endast den avlidnes gångkläder, värderade till 12 kronor. När skulderna, bland annat till handelshuset vid korsvägen i Frillesås, dragits av uppgick tillgångarna till 4 kronor och 25 öre.

Nils Peter Carlsson Weddig och siste båtsmannen August Johansson Weddig

Den nye båtsmannen Nils Peter Carlsson Weddig, född 1854 i Värö som son till en torpare, blev inte långvarig som båtsman. Han antogs 1877, men rymde från tjänsten redan 1878. Nils Peter var gift med Anna

Maria Jensen, född 1856 i Sandby i Danmark. 1879 flyttade paret till Köpenhamn, tillsammans med dottern Emma Fredrika född 1877 i Värö. 1880 tillträdde båtsman August Johansson Weddig, född 1857 i Frillesås som oäkta son till pigan Christina Christiansdotter. August hade medelmåttig längd, bruna ögon och brunt hår. Han kom att bli den siste båtsmannen i Stråvalla och han är den ende av Stråvallas indelta båtsmän vars båtsmanskontrakt, betyg och torpsyningsprotokoll finns bevarade. Genom dessa handlingar får man mycket information, inte bara om August utan även om hans närmaste föregångares förhållanden. Båtsmanskontraktet tillerkänner August Johansson Weddig 14 kronor i lega vid antagningen och därefter fyra kronor i kontant lön varje år. Han fick även tillgång till båtsmanstorpet på Per Bengtsgårdens ägor, torv till bränsle, bete på rotens utmark, kåltäppa på torpet samt bränsle. Kontraktet är underskrivet av rotebönderna från byarna Kärå, Stråvalla och By i Stråvalla socken.

I torpsyningsprotokollet, daterat 1882, får vi veta hur båtsmanstorpet såg ut på Augusts tid, samt ungefärligen var det låg. Ett laga synes protokoll finns bevarat från 1882. Torpet, som flyttats till sitt nya läge vid laga skiftet 1860, var beläget utmed stora allmänna landsvägen mellan Backa och Åsa gästgivare gårdar inom Stråvalla socken. Det finns utmärkt på gamla kartor på höger sida strax innan bron över ån Ströån vid landsvägen mot Varberg. Husen bestod av manhus av trä under tak av halm, som var 31 fot långt, 16 fot brett och 6 3/4 fot högt (en fot motsvarar knappt tre decimeter) och bestod av stuga, kammare, skrubb och förstuga. Det fanns spis med bakugn i stugan.

Källor:

Kyrkböcker, bouppteckningar och båtsmansrullor
Svenska knektar - indelta soldater, ryttare och båtsmän i krig och fred (Lars Ericson)
Soldatforska! (Lars Ericsson Wolke)
När gränslandet fick fred - Halland under 1700-talet (Sven Larsson)
Hans Högmans militaria
Skärgårdsflottan - uppbyggnad, militär användning och förankring i det svenska samhället 1700 - 1824 (Historiska media i Lund)
Institutet för språk- och folkminnen samling lfgh acc.nr 5472 och 5607
Rolf Nilsson på Värö Stråvalla Hembygdsförening har varit behjälplig med tolkning av äldre kartor

Förutom manhuset hade båtsmansfamiljen tillgång till en ladugård av trä under tak av halm, indelad till två lador, en loge, ett fähus med två båsrum och en vedbod, samt 2 tunnland och 26 kappland jord. Denna yta motsvarar knappt 1,5 hektar. Torpet var inte i bästa skick. Loftet i stuga, kammare och förstuga var gamla och delvis ruttna, fönstret i stugan och på vinden måste bytas då karmarna var ruttna, spisen var oduglig och manhusets brädklädsel behövde till stor del bytas. Även ladugården måste åtgärdas.

Den nye båtsmannen fick börja sin tjänstgöring med att gå i excersiskola. I läsning, skrivning och räkning fick han högsta betyget 3 (1 var lägsta betyget), liksom i sjömansskap, artilleri, gymnastik, infanteriexcercis, artilleriexcercis, bajonettfäktning och sabelhuggning, excercis med segel och rundhult, rorgång, lodhyfling, rodd och båtsegling. Dessutom fick han lära sig skjuta med kanon, gevär och revolver. August avfördes som båtsman 1886 och roten var därefter vakant tills indelningsverket avskaffades 1901. August arbetade efter tiden som båtsman som stenhuggare i Stråvalla, men det kan inte ha gått så bra. Både han och hans hustru Martha Helena Andersdotter, som han gift sig med 1882 står i församlingsboken 1895 som fattighjon. 1899 fick familjen hjälp av socknen att, tillsammans med fyra av de fem barnen flytta till Varberg, där ytterligare en son föddes. Vid flytten uppges familjen inte längre bo i soldattorpet utan i sockenstugan.

August Weddig dog på Östergården i Varberg 1932.

Text Eivor Gunnarsson

En lördagsutflykt till Vara

Jag och hustrun Ann-Marie hade snappat upp att Släktforskningens Dag var på gång. Lördagen den 20 januari hälsade VGN Släktforskare intresserade välkomna till Vara Bibliotek.

VGN står för Vara, Grästorp och Nossebro. År 2004 slog sig föreningarna på dessa orter samman och bildade VGN Släktforskare.

Väl framme till biblioteket möttes vi av en stor roll-up-skylt som talade om var det var. I dörren träffade vi Håkan Brander och ett stort bokbord med litteratur från området. Hembygdsböcker från Främmestad, Tengene-Grästorp, Malma, Trökörna, Ryda med flera orter trängdes på bordet. Håkan pratade mycket och gärna om böckerna. Men boken om Edsvära saknades.

Föreningens funktionärer tog väl hand om besökarna och visade villigt hur det går till att forska med hjälp av datorer. Förhoppningsvis blev några av besökarna mer intresserade och valde att bli medlemmar i föreningen för att med dess hjälp förkovra sig ytterligare.

I ett angränsande rum hölls det föredrag. Medan vi var där var det föredrag om emigrationen och hur man med hjälp av olika hemsidor, en del gratis, en del avgiftsbelagda, kunde få information om de förfäder som flyttat ut till exempelvis USA. Det var föreningens sekreterare Gerd Johansson som höll i det hela. Hon sade sig vara en glad amatör på ämnet, men för att vara amatör så var hon väldigt väl påläst. Efter knappt 45 minuters pratande inkl. frågestund var det klart och Gerd fick en välförtjänt applåd.

Senare på dagen skulle det bli ett nytt föredrag på ett annat tema, men det är en annan historia.

Nu var Ann-Marie och jag nöjda och tog oss istället till ett välkänt café i Vara för en förmiddagsfika innan vi vände hemåt till Falköping.

Kent Jiresjö Gerd Johansson

Håkan Brander

Kusligheter i decembermörkret

Griftetal efter Johan Andersson Flatås

På den sedvanliga glöggträffen hos DIS-Väst fick vi utöver glögg och pepparkakor lyssna på kusligheter från Göteborg.

Jan Palmén från Crime Walks kom och berättade om Johanna Hård (1789–1851) och hennes äventyrliga liv i Göteborg. Ett liv ute i Göteborgs skärgrård med misstankar om smuggling och att hon drev en lönnkrog satte avtryck i kyrkböckerna och i andra arkiv, och det finns mycket skrivet om denna kvinna.

Den man som hon levde med, Anders Andersson och några av hans kumpaner bordade en jakt utanför Skagen och de dödade besättningen och fångades in efter några dagar på flykt, alla de som var inblandade skyllde emellertid på Johanna Hård, vilket inte kunde bevisas. De fick sitta på länshäktet i Göteborg, som var beläget i närhet av nuvarande Nordstaden, häktet revs 1872 då det var ett härbärge som Frälsningsarmén hade hand om.

Två av dem avrättades och den tredje fick ägna resten av sitt liv åt straffarbete. En som avrättades var Johan Andersson Flatås som halshöggs 1824

Det finns till exempel ett griftetal bevarat.

Ett griftetal hölls antingen av officianten, eller i vissa fall av en nära anhörig, den som höll i be-

gravningsceremonin (Wikipedia). För den som är intresserad av att läsa ”Afskedsord af sjöröfwaren och mördaren Johan Anderszon Flatås före desz afrittning den 11 augusti 1824” finns den att beställa digitalt hos Kungliga biblioteket, eller beställa som fjärrlån.

Att få se det som finns noterat i kyrkböckerna kring de här personerna gav en extra krydda åt berättelsen. Johanna Hård blev så småningom frigiven och flyttade till Stockholm där hon avled 1851.

Jan Palmén berättade med sådan inlevelse att det nästan blev så att det var lite otäckt att gå ner mot tåget in mot Göteborg i decembermörkret.

Christina Claesson

Visste du att ...

... i vår Medlemsportal finns en församlingssida för varje socken med ALLT en halländsk släktforskare behöver

Hallands Släktforskarförning
Föreningen med den unika Medlemsportalen som ingår i medlemsavgiften
www.hallandsslaktforskare.se

Släktforskningens dag den 20 januari 2024

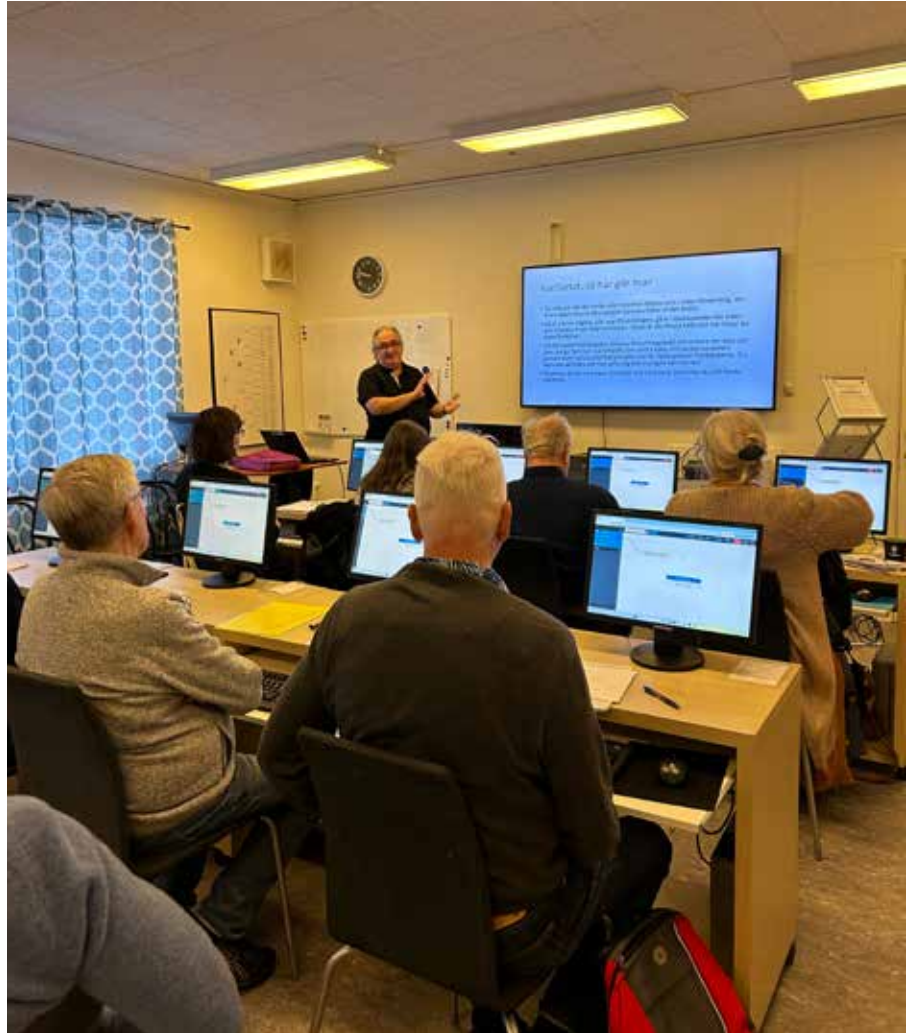
Vi prövade ett nytt koncept, tre korta introduktionspass i släktforskning för nybörjare, i lokalen i Mölndal. Tack vare marknadsföring i Studieförbundet Vuxenskolas kanaler blev de tre passen fulltecknade.

Det var spännande att hjälpa dem att komma i gång med att leta efter sina anfäder, för hur börjar man? Det kan ju vara så att man inte har så mycket information om sin mormor eller morfar, eller vem det nu är man är nyfiken på.

I dagsläget behöver man kanske inte åka i väg till ett landsarkiv och leta upp informationen, utan det finns flera olika vägar till att hitta dessa uppgifter, men det är, som bekant, alltid viktigt att värdera den information som man hittar, är det rätt person jag hittat? Att visa på metodiken, hur man kan gå till väga och vilka källor som finns att använda sig av.

Att leta information i för en själv obekant församling visade sig vara en bra utmaning för oss som hjälpte till, det visar att även om kyrkböckerna och liknande är upplagda efter en viss systematik så ser det så olika ut.

Christina Claeson

Årsmöte i Disväst

På Skottdagen den 29 februari 2024 hölls Dis-Väst årsmöte. Denna gång på ZOOM med styrelsen på plats i lokalen i Mölndal, eller via ZOOM. med 39 deltagare sammanlagt.

Alla val av ledamöter avklarades snabbt och vi tackar Ann-Helen Lindström för hennes insats som kassör i DIS-Väst och Charlotte Börjesson som ledamot i valberedningen. I valberedningen behöver nu Aina Wallström hjälp. Skicka gärna ett mejl till henne om du är

intresserad av att hjälpa till. Då Martin Johnsson går in som kassör i stället för Ann-Helen Lindström så tar Kristina Andersson över posten som sekreterare. Det innebär att vi är en person färre i styrelsen under kommande år.

Efter årsmötet så berättade Kristina Andersson om ett äktenskap med vissa förhinder.... ”sicken röra” Undrar jag om mina slarvpellar till anfäder har finns med i några domar, det är ju precis i skarven när förbudet

att föda utomäktenskapliga barn togs bort 1864. Det var en krånglig och krokig resa för kvinnan som har gått att följa i domböckerna och domkapitlet.

För den som vill läsa mer om ämnet som helhet, så finns det ett bra material här: <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1560372&fileId=1565290>

Christina Claeson

Avsändare:
DIS-Väst
c/o Ylva Amberntsson
Persikogatan 126
426 56 Västra Frölunda

Medlemsinformation

Ordf.: Ylva Amberntsson, Västra Frölunda
V.Ordf.: Karin Nirvander, Askim
Kassör: Martin Johnsson, Stråvalla
Sekr.: Kristina Andersson, Lidköping

ordf@dis-vast.o.se
vice.ordf@dis-vast.o.se
kassor@dis-vast.o.se
sekr@dis-vast.o.se

Ledamöter

Christina Claeson, Göteborg
Kjell Croné, Göteborg
Ing-Britt Olsson, Västra Frölunda
Bengt Lundin, Mölndal

redaktor.disketten@dis-vast.o.se
ledamot7@dis-vast.o.se
ledamot8@dis-vast.o.se
ledamot9@dis-vast.o.se

Suppleant

Jonny Holm, Göteborg

ledamot10@dis-vast.o.se

Revisorer:

Margareta Lund, Alingsås
Bengt Knutsson, Bohus Björkö

revisorer@dis-vast.o.se
revisorer@dis-vast.o.se

Revisorssuppleant

Ann-Helen Lindström, Mölndal

revisorer@dis-vast.o.se

Valberedningen

Aina Wallström, Billdal
Vakant

valberedning@dis-vast.o.se

Redaktör och webbansvarig

Christina Claeson, Göteborg

redaktor.disketten@dis-vast.o.se

Disbytbud

Annelie Kedehag, Västra Frölunda
Charlotte Börjesson, Västra Frölunda 031-47 80 93

kedehag@outlook.com
charlotte.borjesson@telia.com

Disgenfaddrar

Christina Claeson, Göteborg
Hans Nyman, Sjömarken 033-25 40 75
Tomas GH Johansson, Svenljunga, 0705-42 43 28

ch_claeson@hotmail.com
hansnyman@telia.com
tomasgh@live.se

Disgen för Linux

Roy Johansson, Borås,

Min Släkt fadder

Kjell Croné, Göteborg
Annelie Lindgren Kedehag, Västra Frölunda

crone.kjell@gmail.com
kedehag@outlook.com

HEDERSMEDLEMMAR

Bertil Magnusson, Partille
Björn Molin, Västra Frölunda
Ingrid Länestad, Västra Frölunda
Jan-Åke Thorsell, Västra Frölunda
Ulla-Britt Wallgren, Kinna
Kjell Weber, Torslanda
Charlotte Börjesson, Västra Frölunda
Kent Lundvall, Uddevalla
Einar Gustafsson, Västra Frölunda